

19.2.2026

Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointimenettely, arviointiryhmän kokous nro 7

Aika 19.01.2026 klo 08.30–14:25

Paikka Microsoft Teams -kokous

Jäsenet lääketieteen tohtori Jaakko Herrala, puheenjohtaja
vt. hyvinvointialuejohtaja, sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialajohtaja, Kati Kallimo Keski-Suomen hyvinvointialue
hallitusneuvos Minna-Marja Jokinen, valtiovarainministeriö
johtaja Kirsi Kaikko, sosiaali- ja terveysministeriö
strategia- ja ohjausyksikön johtaja Tiina Snellman, sisäministeriö, poistui klo 13:57
hankepääällikkö Hanna Nevala, asiantuntijasihteeri, valtiovarainministeriö

Kutsutut asiantuntijat

aluehallituksen puheenjohtaja Jani Ylälehto, Keski-Suomen hyvinvointialue
konsernipalvelujen toimialajohtaja Lasse Leppä, Keski-Suomen hyvinvointialue
HR-johtaja Eija-Liisa Heikkilä, Keski-Suomen hyvinvointialue, poistui klo 11:55
palvelutuotannon tukipalvelujohtaja Hanna Vihavainen, Keski-Suomen
hyvinvointialue, poistui klo 11:55
tietohallintojohtaja Ari-Pekka Paananen, Keski-Suomen hyvinvointialue, poistui
klo 11:55
talousjohtaja Aija Suntioinen, Keski-Suomen hyvinvointialue, poistui klo 9:43

johtava erityisasiantuntija Juri Matinheikki, valtiovarainministeriö, paikalla klo 8:41
lähtien

neuvotteleva virkamies Petri Tuominen, valtiovarainministeriö, paikalla klo 10:30-
11:55 välisen ajan.

erityisasiantuntija Teemu Riipi, sosiaali- ja terveysministeriö

Käsiteltävät asiat

1. Vt. hyvinvointialuejohtajan ajankohtaiskatsaus ja ajankohtaiset tiedot tilinpäätöksen valmistelusta

Tilinpäätösarvio vuodelle 2025 on tarkentunut ja nyt -53 M€, mikä on huomattavasti parempi kuin vuoden 2025 viimeisimmässä muutostalousarviossa arvioitiin (-80,3M€). Toimintakulujen kasvun taittamisessa onnistuttiin, vuoden 2025 toimintakulut olivat -0,6 % pienemmät kuin edellisvuoden toimintakulut. Toteutuneista säästöistä suurin osa on pysyväisluonteisia kuten palveluiden myöntökriteerien tarkistus, mutta mukana on myös ns. kertaluontoisia säästöjä kuten lomautukset ja lomarahojen vaihto vapaiksi.

Sopeutustoimet (talousarvioon sisältyneet ja niitä täydentävät toimet) vuonna 2025 toteutuivat 99 %:sti. Henkilöstömenoista saavutettiin 20,7 M€:n säästöt, jotka pitivät sisällään mm. lomautuksia ja vuokratyön ostojen vähentämistä.

Todettiin valtioneuvoston päätös lainanottovaltuuden korottamisesta. Hyvinvointialueelle myönnettiin 69M€ lainanottovaltuus välttämättömiin investointeihin. Mukana on Jämsään suunniteltu sote-keskus. Lainanottovaltuuden korotus sisältää ehtoja, olennaisimpana arviointimenettelyssä laadittavan toimenpideohjelman taloudellisiin tavoitteisiin sitoutuminen.

Hyvinvointialueen lisärahoitushakemusta käsittelevän valmisteluryhmän työskentely jatkuu. Lisärahoitusta on haettu 45,6 M€.

Aluevaltuuston palveluverkkopäätöksestä ja talousarviopäätöksestä on tehty aluevalituksia. Hyvinvointialue antoi hallinto-oikeudelle lausuntonsa 10.2.2026. Palveluverkon toimeenpanon valmistelua tehdään, mutta toimeenpanossa edetään vasta kun hallinto-oikeus ratkaisee täytäntöönpanokieltoa koskevat vaatimukset.

2. Keski-Suomen hyvinvointialueen ennakoitu rahoitus tuleville vuosille (liite 1)

Juri Matinheikki/ VM esitteli ennakoituun rahoitukseen perustuvan laskennallisen nettokustannusten kehitysuran vuoteen 2030. Kehitysuran osoittaa, minkälaisella nettokustannusten keskimääräisellä vuosittaisella kehitymisellä alueen taseeseen kertyneet alijäämät saataisiin katettua vuoteen 2030 mennessä.

Ura on erittäin haastava ja edellyttäisi nettokustannusten negatiivista muutosta vuosittain vuosien 2026-2030 aikana. Keskustelussa todettiin myös hyvinvointialueen oma vastaava laskenta, joka oli johtopäätöksiltään hyvin saman suuntainen. Valtionvarainministeriön edustaja nosti keskustelussa esille tarpeen pidentää taseeseen kertyneen alijäämän kattamiseen suunniteltua aikaa.

Alueen edustajat totesivat, että alijäämän kattamiskauden pidentäminen ei ratkaisisi perustavanlaatuista ongelmaa siitä, että palvelutarveindeksi ei puuttuvien diagnoositietojen vuoksi vastaa todellista palvelutarvetta, ja siten alueen todelliseen palvelutarpeeseen nähden liian pieneksi jäänyttä valtion

rahoitusta. Alueen näkemyksen mukaan on kestävämpiä, että tuleville vuosille saatava rahoituksen lisäys ei kohdennu palveluihin, vaan alijäämän kattamiseen. Hyvinvointialueen toiminnan alussa kertynyt alijäämä tulisi ratkaista alueen mukaan muilla keinoilla. Hyvinvointialueen ehdotuksen mukaan jälkikätestarkastusta tulisi uudelleen arvioida.

3. Tukipalveluiden kehittäminen ja talouden sopeuttaminen (liite 2)

3.1. Alueen yhteenveto ja johtopäätökset etukäteen toimitetusta materiaalista sekä keskustelu jatkovalmistelusta

Henkilöstön saatavuus on parantunut ja henkilöstön vuokrauksesta on voitu lääkäripalveluja lukuun ottamatta luopua lähes kokonaan. Vuonna 2025 henkilöstön vuokrauksen kustannukset olivat noin 11,0 M€. Vaihtuvuus henkilöstössä on hyvinvointialueiden keskimääräistä tasoa matalampi.

Useiden liikkeenluovutusten seurauksena hyvinvointialueelle siirtynyt noin 800 henkilöä. Suurin liikkeen luovutus oli Jämsän sotien kokonaisuus, yhteensä 560 henkilöä (4,5 % sen hetkiseen henkilöstömäärään suhteutettuna). Palkkaharmonisointi toteutettiin pääosin vuosina 2023–2025 virka- ja työehtosopimuksien mukaisilla järjestelyillä. Hyvinvointialueen palkkataso on hyvinvointialueiden keskitasoa tai sen alapuolella.

Suunnitelmien mukaan hyvinvointialueen henkilöstömäärää vähennetään. Muita henkilöstöön kohdistuvia sopeutustoimia ovat olleet mm. henkilöstöetuuksien leikkaukset, työterveyshuollon käytön rajoitukset, lomautukset ja vuokratyövoiman käytön vähentäminen. Lomapalkkavelka on saatu hallintaan vahvistamalla lomien pitämiseen liittyvää ohjeistusta ja seurantaa. Lisäksi pyritään vaikuttamaan sairauspoissaolojen määrään sekä työkyvyttömyysriskiin. Henkilöstölle maksettavia erilliskorvauksia (ylityö- ja lisätyökorvaukset) on vähennetty 6,0-7,0 M€ edelliseen vuoteen verrattuna.

Palvelutuotannon tukipalveluiden talous toteutui vuonna 2025 talousaviota paremmin. Koska tukipalveluja tuotetaan jokaiseen hyvinvointialueen toimipisteeseen, palveluverkkoon toteuttavat muutokset ovat olennaisen tärkeitä. Sopimusten määrää on vähennetty ja uusien kilpailutuksen avulla kustannuksia on saatu alennettua. Tukipalveluhenkilöstön työnkuvia on tarkistettu ja yhdistelty työtehtäviä. Apuvälineet ovat siirtyneet tukipalveluiden toimialalle vuoden 2025 lopussa. Palveluiden (apuvälineiden) myöntämisen kriteerejä käydään läpi toiminto kerrallaan.

ICT:n ja tietohallinto: Kunnilta siirtyi lukuisia järjestelmiä. In house -yhtiöiden palvelutuotantoa on muutettu omaksi toiminnaksi. Tällä tavoin on varauduttu myös hankintalain muutokseen. Tehottomiksi todettuja järjestelmiä on karsittu, kuten Oma Olo ja UNA-tilannekuva.

Potilastietojärjestelmiä on yhtenäistetty, mutta ATJ hankinta on keskeytetty. Uusi hankintaprosessi on valmisteilla. YTA-yhteistyötä tehdään mm. tiedonhallintaratkaisujen kehittämisessä sekä investointisuunnitelmien laatimisessa. HVAn tekoälyn tiekartassa kärkihankkeina on ollut mm. puhelinrobotti, ammattilaiskuiskaaja ja reaaliaikainen tulkkaus. Näiden kehittämiseen saatiin rahoitusta

2025, joka on nyt päättynyt. Vuodelle 2026 suunnitellaan tekoälyn käytön kohteita toiminnan tehostamiseksi.

Arviointiryhmä kannusti aluetta entisestään toteuttamaan benchmarkkausta toimivista käytänteistä muilta hyvinvointialueilta ja kehittämistoimien jakamista eri alueiden kesken niin, että työ hyödyttäisi kaikkia tahoja.

Alle 10 %:n omistuksessa olevilta in house-yhtiöiltä tehtävät hankinnat järjestellään uudelleen. Näitä yhtiöitä on 16 ja muutos koskee noin 40 M€:n hankinnan kokonaisuutta.

4. Arviointiryhmän toimenpide-ehdotukset ja suositukset

Arviointiryhmä ei antanut hyvinvointialuelain 122 §:n tarkoittamia toimenpide-ehdotuksia.

Arviointiryhmä toteaa, että kokouksessa käsiteltyihin kaikkiin tukipalveluluonteisiin toimintoihin, niiden kustannuksiin ja kehittämiseen vaikuttavat suoraan alueen varsinaiseen palvelutuotantoon suunnittelut merkittävät muutokset ja tehostamisvaatimukset. Tukipalveluilla voidaan merkittävästi tukea ja edistää varsinaiseen palvelutuotantoon suunniteltuja ja päätettyjä muutoksia, mutta samalla myös tehostaa tukipalveluiden omaa toimintaa.

Alueelle on palvelutuotannon uudelleen organisoimisen ja sopimusmuutosten jälkeen siirtynyt merkittävä määrä lisää henkilöstöä mm. liikkeenluovutusten kautta. Alueen henkilöstömäärä on huomattava ja arviointiryhmä pitää välttämättömänä, että henkilöstökustannusten kehittymistä seurataan aktiivisesti valtuuston hyväksymän taloussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti ja poikkeamiin puututaan välittömästi. Arviointiryhmä pitää erittäin perusteltuna ja kannatettavana, että alue hyödyntää henkilöstön suuren määrän ja siihen liittyvän luonnollisen vaihtuvuuden seurauksena syntyvän jatkuvan mahdollisuuden arvioida säännönmukaisesti kunkin korvausrekrytoinnin välttämättömyyttä ja toteutustapaa ja siten vaikuttaa henkilöstökustannusten kehittymiseen.

Vaikka alueen sairauspoissaolojen kustannukset ja myös vuokratyövoiman käyttö ovat muiden hyvinvointialueiden tilanteeseen verrattuna kohtuullisella tasolla, on alueen taloudellinen tilanne huomioon ottaen perusteltua, että alue seuraa näiden kustannusten kehittymistä jatkuvasti ja että poikkeamiin puututaan välittömästi.

Arviointiryhmä suosittelee kiinnittämään erityistä huomiota tuotantotapa-analyysien perusteelliseen tekemiseen erityisesti kaikissa palvelutuotannon muutostilanteissa (esimerkiksi hankintalainsäädännön mahdollisten muutosten seurauksena) ja arvioimaan edelleen muutenkin tukipalvelujen tuottamistapoja

säännönmukaisesti. Samalla on perusteltua jatkossakin arvioida myös omana toimintana tuotettavien tukipalveluiden toimipisteverkoston.

Arviointiryhmä toteaa, että AI-kehitykseen liittyen Keski-Suomen hyvinvointialue toimii maltillisesti ja on ottanut linjakseen valita varmoja kehityslinjoja. Alue mainitsee tekoälykehittämisen kärkihankkeiksi puhelinrobotin, ammattilaiskuiskaajan ja reaaliaikaisen tulkkauksen. Lisäksi suunnittelussa ovat mm. virtuaalikirjaaminen ja asiakkaan tilannekuvan muodostaminen AI-tuettuna. Arviointiryhmä katsoo, että alustavien kokemusten ja myös tutkimusten mukaan näillä kaikilla AI:n kehittämisen osa-alueilla voidaan tuottavuutta saavuttaa sekä suoraan että välillisesti. Kustannussäästöjä on saatavissa esimerkiksi hoitoon ohjauksessa, tulkkauks- ja litterointipalveluissa ja välillisiä hyötyjä esimerkiksi ajansäästönä itse potilastyössä. Arviointiryhmä suosittelee, että Keski-Suomen hyvinvointialue tekisi AI-projektien valmistelussa perusteelliset ja realistiset kustannushyöty analyysit, jotta löydetään myös vielä toistaiseksi piiloon jääneet taloudelliset hyödyt uusista toimintamalleista. Lisäksi arviointiryhmä suosittelee AI-projektien tekemistä lähtökohtaisesti usean alueen välisenä yhteistyönä projektien skaalaetujen saavuttamiseksi.

5. Muut asiat

Valtiovarainministeriön edustaja esitteli arviointiryhmän loppuraportin rungon, joka on pääpiirteissään sama kaikilla arviointimenettelyssä olevilla alueilla.

Arviointiryhmän loppuraportti on arviointiryhmän itsenäinen näkemys alueen tilanteesta ja sen vaatimista toimista.

Loppuraportin kirjoitustyö tehdään pääosin VM:n virkatyönä arviointiryhmän pöytäkirjojen ja arviointiryhmän käytössä olleen aineiston perusteella, mutta alueen tulee antaa mahdollisesti tarvittavia lisätietoja. Myös raportin liitteeksi laitettavan hyvinvointialueen sopeutustoimien seurantadokumentin (excel) työstäminen on alueen vastuulla. Tarvittaessa arviointiryhmä äänestää raportin sisällöstä ja johtopäätöksistä, jolloin jokaisella arviointiryhmän varsinaisella jäsenellä on yksi ääni. Hyvinvointialueen edustajalla (tai muulla jäsenellä) on oikeus jättää eriävä mielipide arviointiryhmän loppuraportin sisällöstä ja johtopäätöksistä, jolloin eriävä mielipide liitetään loppuraporttiin.

Loppuraportti toimitetaan alueelle sen valmistuttua eli sen jälkeen, kun arviointiryhmä on allekirjoittanut raportin. Loppuraportin käsittely alkaa alueen toimielimissä tämän jälkeen.

Todettiin, että Keski-Suomen hyvinvointialuevaltuusto voisi käsitellä loppuraporttia 9.6.2026 kokouksessa. Aluehallitus käsittelee asiaa kokouksessaan 26.5.2026, jonka esityslista julkaistaan 21.5.2026.

Päätettiin lisäksi, että tulevaksi hyvinvointialuejohtajaksi valituksi tullut Piia Vuorela nimetään arviointiryhmän pysyväksi asiantuntijajäseneksi jo seuraavaan kokoukseen. Hän on arviointiryhmän varsinainen jäsen, kun on aloittanut hyvinvointialuejohtajan virassa. Oikeudet arviointiryhmän Teams-kanavaan annetaan sen jälkeen, kun hän on aloittanut hyvinvointialuejohtajan virassa.

6. Viestintä

Hyvinvointialue vastaa tiedottamisesta.

7. Seuraavat kokoukset

19.3.2026 klo 8:30–16 Teams

22.4.2026 klo 8:30–16 Helsinki

13.5.2026 klo 8:30–16 Jyväskylä

Kokouksen päättymisen jälkeen arviointiryhmä sopi sähköpostitse 27.3. pidettävästä ylimääräisestä kokouksesta (teams).

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:25.

Liitteet

Liite 1. VM:n materiaali rahoituslaskelmista

Liite 2. Keski-Suomen hyvinvointialueen ennakkomateriaali 19.2.2026 kokoukseen

VN/19137/2025-VM-17

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: